

УДК 338.48–53

П. Кучер

*викладач кафедри туризму,
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЙ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ

Туризм – перспективний вид діяльності, що виступає рушійною силою розвитку суспільства. Щоразу більше науковців виявляють зацікавленість до наукових пошуків та досліджень різних аспектів туризму. Отже, доступна велика кількість наукового матеріалу, який розкриває різноманітні аспекти туризму: його термінології, класифікації тощо. Зважаючи на це, як українські, так і зарубіжні науковці пропонують свої підходи до класифікації туристичних ресурсів. Аналіз різних підходів дасть змогу узагальнити та згрупувати наявні наукові підходи та виокремити найбільш суттєві і характерні ознаки щодо поділу туристичних ресурсів.

Метою роботи є аналіз підходів до класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів.

Термін «ресурс» походить від латинського слова «resurgere», що означає знову підійматися, розпрямлятися, знову виникати [2]. Серед українських науковців О. Любіцева подає сутнісний, діяльнісний, атрактивний, ціннісний, функціональний та еколого-економічний підходи до класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів. Особливої уваги заслуговує сутнісний підхід, який передбачає поділ туристичних ресурсів на три групи: природні, історико-культурні та інфраструктурні [5]. На протипагу наведеній класифікації варто зауважити, що професор О. Бейдика поділяє рекреаційно-туристичні ресурси на природні, природно-антропогенні та суспільно-історичні, до складу яких входять архітектурно-історичні, біосоціальні, подійні ресурси, трансресурсні об'єкти (гомогенні та парарекреаційні ресурси). Окрему групу становлять об'єкти рангу суперточка-тур, які можуть інтегрувати всі названі складники [1].

За класифікацією Н. Паньків туристичні ресурси поділяють на дві групи: безпосередні і допоміжні. До безпосередніх належать природні та історико-культурні ресурси, які використовують туристи і відпочивальники (привабливість ландшафту, оздоровчі чинники місцевості, об'єкти пізнання тощо). Допоміжні використовують для освоєння та використання безпосередніх туристичних ресурсів: матеріальні, технічні, фінансові, трудові та ін. За функціональними якостями туристичні ресурси поділяють на оздоровчі, пізнавальні, спортивні [6].

Туристичні ресурси І. Смаль поділяє на природні, суспільні та подієві. У цьому поділі суспільні (суспільно-історичні) містять археологічні, культурологічні, паркові, техногенні і подієві, що мають такі тематичні підвиди: громадські, мистецькі, спортивні, культурно-історичні, економічно-політичні та релігійні ресурси [7]. Науковець Н. Крачило виділяє три групи туристичних ресурсів: природні, культурно-історичні та соціально-економічні. До природних автор відносить клімат, водні ресурси, мінеральні джерела та лікувальні грязі, рельєф, печери, рослинний і тваринний світ, природні пам'ятники і заповідники, унікальні природні об'єкти. До культурно-історичних належать такі: музеї, вставки, театри, археологічні пам'ятки, етнографічні особливості, фольклор тощо; до соціально-економічних: транспортна доступність і рівень розвитку транспортної мережі, економіко-географічне положення, сучасна та перспективна територіальна організація, рівень забезпечення обслуговування населення, трудові ресурси [3].

Зарубіжний дослідник П. Дефер не відносить до туристичних ресурсів об'єкти інфраструктури, а поділяє усі туристичні ресурси на 4 групи: гідром (водні об'єкти); фітом (земля, природа); літом (архітектурні пам'ятки); антром (нематеріальні види людської діяльності – звичаї, свята, традиції тощо) [6]. Науковець Є. Бистров і М. Воронцова поділяють туристичні ресурси на природні, ті що формують цікавість, інфраструктурні та ресурси як чинники виробництва [4].

За результатами аналізу наявних підходів до класифікації виявлено, що більшість із них зводяться до поділу на природні, культурно-історичні та соціально-економічні ресурси як окремі блоки. Проблематика рекреаційних ресурсів і надалі є однією із найбільш актуальних у туристиці.

Ключові слова: рекреаційно-туристичні ресурси, класифікація, туризм.

Список використаних джерел

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування : монографія / О. О. Бейдик. – Київ : Київський університет, 2001. – 395 с.
2. Клапчук О. О. Туристично-рекреаційні ресурси Львівської області : монографія / О. О. Клапчук. – Львів : ЛІЕТ, Фоліант, 2012. – 192 с.
3. Крачило Н. П. География туризма : учеб. пособие / Н. П. Крачило. – Киев : Учебники и пособия, 1987. – 205 с.
4. Кусков А. С. Курортология и оздоровительный туризм : учеб. пособие / А. С. Кусков, О. В. Лышкова. – Ростов на Дону : Феникс, 2004. – 250 с.
5. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України : навч. посіб. / Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
6. Паньків Н. М. Туристичне ресурсознавство : навч. посіб. / Н. М. Паньків. – Львів : Український бестселер, 2011. – 238 с.
7. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу : навч. посіб. / І. В. Смаль. – Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.